

INDUSTRIEEL ERFGOED IN VLAANDEREN

e-nieuwsbrief van de Vlaamse Vereniging voor Industriële Archeologie vzw oktober 2022

[VVIA staat sedert 1978 op de bres](#) om het industrieel en technisch erfgoed in Vlaanderen te verdedigen en de belangstelling voor dit erfgoed aan te zwengelen. Hierbij opnieuw een flinke brok informatie.

Klik in de verschillende bijdragen op de links voor meer en achtergrond-informatie

ONLINE CURSUS INLEIDING TOT INDUSTRIEEL ERFGOED

De door VVIA voor vrijwilligers georganiseerde [cursussen](#) hebben een lange traditie en ook een faam. Vroeger organiseerden we de lessen op vijf zaterdagen, telkens in een andere provincie, maar sedert COVID schakelden we over op online lessen via zoom.

We ondervonden de voor- en nadelen van het nieuwe systeem. Als nadeel is er het ontbreken van nauw contact tussen de deelnemers, we kunnen niet samen een pint drinken. Het voordeel is dat de deelnemers zich niet moeten verplaatsen en van uit hun zetel thuis de les kunnen volgen. Het spaart verplaatsingstijd en brandstof.

We gaan dus verder op dat pad. Het onderling contact wordt dan gelegd tijdens de plaatsbezoeken die we vanaf 2023 opnieuw organiseren, of tijdens één van onze reizen.

Op 16 oktober starten onze lessen over industrieel erfgoed opnieuw - vanaf dan elke woensdagavond om 20 u online via zoom. Tijdens het najaar worden de inleidende lessen gedoceerd, vanaf het voorjaar komen de meer gespecialiseerde en technische onderwerpen aan bod.

[Het programma staat nu online en inschrijven is vanaf nu mogelijk](#)

VVIA STUDIEREIZEN

VVIA organiseerde in het verleden verschillende studiereizen naar het buitenland, waar we boeiende sites konden bezoeken en contact hadden met collega-organisaties.

Nu COVID voorbij is willen we die traditie terug opnemen.

[Op het ogenblik dat U dit leest zijn we op reis in Luxemburg.](#)

Esch-sur-Alzette, enkele decennia geleden nog een industriële regio in crisis, is dit jaar Europese Culturele Hoofdstad.

Ook volgend jaar willen we minstens één buitenlandse reis organiseren - uiteraard exclusief voor onze leden.

INDUSTRIEEL TOERISME

De [Erasmus+ cursus HECTOR](#), die het industrieel toerisme op de kaart zette voor toerisme-operatoren, loopt nu langzamerhand op zijn einde. De online modules blijven wel beschikbaar, maar na de stageweek in Abbadia San Salvatore in Italië ontvingen de studenten die alle proeven met succes doorliepen hun getuigschrift.

Terwijl er vanuit andere landen véél inschrijvingen waren voor de cursus viel zulks in Vlaanderen tegen. De toeristische, maar ook de erfgoedorganisaties vertoonden weinig belangstelling. De EU-regels van Erasmus+ stelden daarenboven een leeftijdsgrens voor het behalen van een getuigschrift op 35 jaar. De leeftijd van belangstellenden in Vlaanderen lag daar echter een stuk boven, veelal 50+

In totaal haalde slechts **één** Vlaamse studente een getuigschrift. Het is alvast een gemiste kans voor het toerisme in Vlaanderen, niet alleen om kennis en ervaring op te doen, maar ook voor de uitbouw van een netwerk.

Ter voorbereiding van de stageweek in Abbadia moesten de studenten in groepjes elk een rapport over een thema voorstellen. Wij begeleidden drie studenten, afkomstig uit Vlaanderen, Nederland en Griekenland. Hun opdracht was om de houding van de toeristische sector tegenover het mijnnerfgoed in de drie landen te onderzoeken. Ze brachten een stevig rapport.

Begin 2023 proberen we het drietal samen te brengen in onze mijnstreek ter afsluiting van onze campagne over industrieel toerisme, en om hun conclusies

te aanhoren.

[We zetten tijdens volgende maanden ook nog verder in op industrieel toerisme.](#)

EUROPEAN CULTURAL HERITAGE SUMMIT

VVIA was van 25 tot 27 september vertegenwoordigd tijdens de [European Cultural Heritage Summit](#) in Praag

Daar werden ook de European Heritage Awards/Europa Nostra Awards uitgereikt, waarvan er één naar Vlaanderen ging - naar '[Aachen Battery](#)' in Raversijde.

De bijeenkomst werd afgesloten met de European Heritage Policy Agora. Het voornaamste thema daarvan was hoe erfgoed en cultuur kunnen bijdragen tot vrede en solidariteit. Met veel bijdragen uit en over Oekraïne.

Tijdens de bijeenkomst konden we tal van contacten leggen met vertegenwoordigers uit Polen (o.m. een mijnbouwproject), Oostenrijk, Turkije, Noorwegen,... In de marge doorkruisten we ook Praag op zoek naar industrieel erfgoed (met dank aan de tips van onze Tsjechische collega's) en stonden verstomd om wat er ginds allemaal in onze sector te zien en te beleven is. Er zijn uiteraard het Nationaal Technisch Museum, maar ook tal van kleinere musea (de bier en brouwerijmusea vielen tegen, het Slivovitsj-museum over de sterke pruimendrank is eerder een virtuele belevenis dan een museum). Maar we stonden in bewondering voor de wijze waarop oude industriële sites, vaak door jongeren op een spontane wijze ingevuld werden met artistieke projecten, kunst, theater, muziek...

Praag was een kennismaking. In een volgend nummer van het tijdschrift 'Erfgoed van Industrie en Techniek' komt een verslag en we trekken er zeker nog eens naar toe.

OPHEFFING VAN BESCHERMINGEN

Tijdens de zomer werd de procedure gestart voor [de opheffing van de bescherming van zes molensites](#). De problematiek was voor alle ongeveer gelijk: verval, gebrek aan onderhoud en belangstelling, waartegen in de loop van decennia niet efficiënt opgetreden werd.

Voor de verschillende sites diende VVIA een bezwaar of een bemerking in

<http://www.industrieerfgoed.be/content/opheffing-bescherming-molens>

Op onze website vinden leden en belangstellenden trouwens informatie [over wat ze als burger of als vereniging kunnen ondernemen wanneer er een site op één of andere wijze bedreigd is](#). Omdat we van oordeel zijn dat burgers dan duidelijk hun stem moeten laten horen.

FOTOTEELK MINISTERIE VAN OPENBARE WERKEN

We zijn gelukkig. Na de oproep in vorig nummer werd de bewaarplaats van de fototeek gevonden. We voorzien een artikel in het voor 2023 geplande nummer van het tijdschrift 'Erfgoed van Industrie en Techniek', gewijd aan fotografie en industrieel erfgoed.

ANTWERPEN

Molen van Sint-Anneke

Er was veel protest van buurtbewoners tegen de verhuis van de molen naar Hoboken. [Nu luidt het dat zulks om technische redenen niet mogelijk is](#), maar of de molen op dezelfde plaats blijft staan is geen garantie

Lier

Schepencollege volgt adviezen niet: oude goederenloods NMBS (ca 1897) in Lier [mag gesloopt worden](#)

LIMBURG

Sint Barbara

Sint Barbara is de patroon van de gevaarlijke beroepen. De ontmijners, de elektriciens vieren het. Maar het staat vooral bekend voor de viering door de mijnwerkers op 4 december.

Tot 31 oktober kan men in Limburg nu [een subsidie tot 2000 euro aanvragen om een Sint-Barbaraviering te organiseren](#)

Hasselt

Oude Recor-site, waar ooit matrassen geproduceerd werden, [wordt omgevormd tot bedrijvencampus](#) met aandacht aan het industriële erfgoed

OOST-VLAANDEREN

Ninove

Tijdens de Open Monumendag ondersteunden we de openstelling van de steenbakkerij Hove in Ninove, de laatste steenbakkerij waar de stenen en tegels nog met de hand gevormd en de ringoven met de hand gestookt worden. [Het was een overrompeling](#), met naar schatting zo'n 2000 bezoekers. Intussen wordt nagegaan op welke wijze deze site zijn toekomst kan behouden. [Er worden vrijwilligers gezocht om daaraan mee te werken](#).

VLAAMS-BRABANT

Overijse

[De 'Vuurmolen'](#) is een schoolvoorbeeld van een geslaagde herbestemming van industrieel erfgoed. De oude maalderij (1902) - één van de oudste betonnen gebouwen in ons land - is omgevormd tot administratief centrum van de gemeente, die in 1997 het pand aankocht. In 2005 werd begonnen met de renovatie, vijf jaar later gingen de deuren open.

WEST-VLAANDEREN

Ingelmunster

[Het station wordt per opbod verkocht](#).

Volgens de mededeling "kan je met het stationsgebouw echt alle kanten uit. Een horecazaak of een winkel zijn zeker mogelijk, maar het kan ook dienen om in te wonen. Zelfs afbreken is mogelijk, het pand is immers niet beschermd als

monument.”

Een bod uitbrengen kan tot 1 december. Eén van de bidders zal alvast de gemeente Ingelmunster zijn.

Kortrijk

VVIA zet zich ook in voor het [behoud van het wederopbouwstation van Kortrijk](#). Op 15 september diende VVIA het dossier van het station in voor de Europese campagne ‘The 7 Most Endangered’. Nu werken we samen met Kortrijkse initiatiefnemers aan een aanvraag tot wettelijke bescherming.

U kunt ook nog altijd de [petitie tekenen voor het behoud van het station](#).

Doen, en vraag vrienden en kennissen om het ook te doen. [We zoeken ook vrijwillige architecten of studenten architectuur](#) die willen meehelpen aan het formuleren van alternatieven voor behoud en herwaardering van het station.

BRUSSEL

Passerelle Guido Vanderhulst

Een [passerelle over het kanaal krijgt de naam van Guido Vanderhulst](#) (1940-2019), oprichter van La Fonderie en een sleutelfiguur in het verdedigen van het Brusselse sociaal en industrieel erfgoed. Zie ook het in memoriam in Erfgoed van Industrie en Techniek, 30 (2020),1

WALLONIË

Cockerill

VVIA-lid Bart Vanacker publiceerde een boeiend en leesbaar [boek over John Cockerill](#)

DUITSLAND

Het Ruhrgebied

Een [prachtige reportage van de Duitse zender WDR](#) over het karakter en het industrieel erfgoed van het Ruhr

OPROEP

Location scout Arthur Mailleux is op zoek naar een ruimte die in de film als drukke keuken zou worden gebruikt. De locatie zou dus idealiter een oudere keuken/ refter zijn met hoge getegelde muren en hoge ramen. Ook machines en/of "bandrollers" zouden een meerwaarde zijn voor de productie.

Eventueel zouden ook alle soort ruimtes met "douce tegels" en ramen dicht tegen het plafond goed in aanmerking komen.

U kan Arthur Mailleux contacteren via [e-mail](#) of gsm 0491311298

TROOPER.BE

Nog maar eens, omdat het systeem in onze middens nog te weinig bekend is. [Trooper](#) is een systeem waarmee je via online aankopen een vereniging kunt steunen. Bij elke aankoop wordt een percentage afgestaan aan de vereniging van je keuze. Boek je voor de kerstvakantie een reis via Brussels Airlines of via TUI, of een hotelkamer via Booking.com dan kun je daarmee VVIA steunen. Ook webshops voor aankopen van bureelmateriaal, sportuitrusting, multimedia en elektro doen mee aan het systeem.

Voordat je een bestelling doet [ga je eerst naar Trooper.be, kies daar voor VVIA](#), en volg de link naar je webshop naar keuze. Het kost je zelf niets, maar je steunt VVIA telkens met een klein bedrag.

En vele kleintjes maken een groot

VVIA versterken

VVIA is onafhankelijk dank zij haar leden

VVIA kon en kan sedert haar oprichting in 1978 de onafhankelijke en kritisch-opbouwende stem voor het industrieel erfgoed in Vlaanderen zijn. We deden dit zonder structurele overheidsfinanciering, en kregen daarvoor in 2019 een [European Heritage Award / Europa Nostra Award for Dedicated Service](#).

Wij willen ook volgende jaren op die weg verder timmeren.
Dat kan dank zij de steun van een groeiend aantal leden en vrijwilligers.
Uw steun is daarbij belangrijk.
Als iedereen die deze e-nieuwsbrief gratis ontvangt [nu eens lid zou worden en zo VVIA steunen](#) !

Uitbreiding van het VVIA-team

Mocht U op één of andere wijze Uw medewerking willen verlenen aan VVIA, of heeft U vragen of suggesties, neem dan contact via

info@industrieerfgoed.be

Op 19 november organiseren we een brainstorming met de leden die ons team willen versterken.

vergeet niet om VVIA

[te steunen](#)

of [lid te worden](#)

Volg ons op de sociale media :